

Athénagorás z Athén

PŘÍMLUVA ZA KŘEŠŤANY

Úvodní studie,
překlad a komentář
Monika Recinová

Řecko-české vydání

Pavel Mervart

2019

OBSAH

ÚVODNÍ STUDIE: ATHÉNAGOROVA RECEPCE XENOFANOVSKÉ FILOSOFICKÉ THEOLOGIE	9
1. Athénagorás a jeho apologetický spis	9
1.1 „Athénský křesťanský filosof“ Athénagorás	9
1.1.1 Svědectví Methodia z Olympu	10
1.1.2 Zpráva Filipa ze Sidé	11
1.1.3 Datace Athénagorova života	13
1.1.4 Athénagorův pobyt v Athénách	14
1.1.5 Athénagorás jako vedoucí filosofické školy	15
1.1.6 Athénagorova konverze ke křesťanství	16
1.1.7 Hypotéza o Athénagorově působení v Alexandrii	18
1.2 Athénagorův apologetický spis <i>Přímluva za křesťany</i>	22
1.2.1 Dedikace císařům a literární žánr <i>Přímluvy</i>	22
1.2.2 „Sitz im Leben“ Athénagorova spisu	26
1.2.3 Struktura <i>Přímluvy</i> a hlavní ideje Athénagorova výkladu	29
1.2.4 Athénagorův postoj k římské moci a politická theologie	31
1.2.5 Limity Athénagorovy apologetické argumentace	35
1.2.6 Prameny Athénagorovy <i>Přímluvy</i>	37
1.2.7 Vliv apologetického žánru na Athénagorův výklad křesťanství	41
2. Athénagorovo myšlení	42
2.1 Navázání na xenofanovský filosofický monotheismus	42
2.1.1 Pavlova řeč na Areopágu jako model apologetické argumentace	42
2.1.2 Athénagorova recepce xenofanovského filosofického monotheismu	44

2.1.3 Athénagorovo spojení biblického monotheismu a xenofanovské racionální theologie	50
2.1.4 Základní srovnání biblického monotheismu a xenofanovského filosofického monotheismu	53
2.2 Athénagorova recepcí středoplatónské verze xenofanovské theologie	56
2.2.1 Ontologizace pojmu Boha	56
2.2.2 Predikáty Boha v Athénagorově theologii	58
2.2.3 Problematičnost Athénagorova ontologizovaného pojmu Boha vzhledem k biblickému myšlení	59
2.3 Nepřítomnost novozákonní christologie v Athénagorově spisu	63
2.4 Xenofanovské motivy v Athénagorově kritice antické religiozity	65
2.4.1 Athénagorova recepcí xenofanovské kritiky řecké mytologie	65
2.4.2 Mytickým bohům nic neodpovídá ontologicky	70
2.4.3 Odmítnutí stoické alegorické exegeze	71
2.4.4 Kritika antického kultu	73
2.4.5 Kritika antických kultovních soch	75
2.4.6 Problematičnost Athénagorovy kritiky antické religiozity	76
3. Athénagorova <i>Přímluva</i> ve světle kritiky	77
3.1 Faktický dopad Athénagorova spisu	77
3.2 Problematické dědictví Athénagorova myšlení	79
4. Edice Athénagorovy <i>Přímluvy</i> a komentovaný český překlad	81

ATHÉNAGORÁS Z ATHÉN: PŘÍMLUVA ZA KŘEŠTANY	83
---	----

<i>Summary</i>	275
<i>Seznam použité literatury</i>	281
<i>Seznam zkratk</i>	321
<i>Ediční poznámka</i>	327